

Tekstjes van de illustratoren over hun bijdrage bij Vele talen

Veerle van der Veer:

(illustrator)

Voor deze tekst heb ik gekozen om met Oostindische inkt te werken. Het gesprek over liefde in relatie tot de ander vroeg naar mijn idee om een wat intuïtieve en rauwe uitwerking. De inkt vloeit en kronkelt, soms heb ik het even vast en dan glipt het weer weg. Evenals hoe de schrijvers een pad proberen te vinden van hun eigen hart naar dat van de ander

Aida de Jong:

(illustrator)

Bij het maken van een illustratie lees ik eerst meermalen de tekst tot ik het gevoel heb dat ik de kern of de boodschap te pakken heb. Ik schrijf op wat me raakt of wat er voor mij in opvalt. Wat ik mooi vond aan deze teksten was hoe rijk ze waren en ze me de kans gaven om over onderwerpen te leren waar ik nog niet zo bekend mee was. Zoals over gebarentaal, het was een erg leuke uitdaging om te kijken hoe ik verschillende gebaren in mijn illustraties kon laten terugkomen. En ik vond het waardevol dat ik de door de tekst een inkijkje mocht krijgen in deze wereld van taal zonder geluid. Waar praten meer als dansen voelt dan als zingen. Bij de illustraties met de vogels heb ik me ingelezen over welke vogels er voorkomen in de bijbel zodat ik die kon gebruiken in de illustraties.

Imke Bogers:

(illustrator)

'Ik ben een eeuwige twijfelaar, droompiloot en maker uit Utrecht. Ik werk graag in heldere beelden, die hun oorsprong vinden in mijn fascinatie voor taal en het verzamelen van kleine alledaagse observaties en materialen.

Wat ik mooi vond aan het project is, zoals Kim dat mooie verwoordde in haar tekst, dat we dezelfde ervaringen kunnen hebben, maar er andere woorden aan geven.

Juliet Campfens:

(Grafisch ontwerper / kunstenaar)

Over het boekontwerp:

Toen ik hoorde dat de remonstranten samen met illustratoren gingen werken aan een boek, wilde ik meteen betrokken zijn. Ik hou ervan als het experiment wordt aangegaan. Het vergt durf en creativiteit en dat geeft goede energie. Naast het maken van een illustratie was er ook sprake van dat ik, als grafisch ontwerper, het boek zou mogen vormgeven en er echt iets bijzonders van zou mogen maken. Ik sprak daarvoor met Joep die me gaandeweg vertelde dat er ook gesprekspartners meededen.

Wat een gouden greep om de auteur te koppelen aan een expert. Gesprekken helpen je om uit je eigen hoofd te komen en je gedachten te toetsen. Waar twee partijen praten ontstaat er een uitwisseling. Dat wat er tussen de regels gezegd wordt, zonder woorden, is vaak de grote meerwaarde. Een gesprek resulteert in iets dat meer is dan de som der delen, er heeft iets ongrijpbaars plaatsgevonden dat niet in taal te vangen is. Ik vond het een prachtig uitgangspunt voor het boek en voor het ontwerp. Het concept van de dialoog heb ik vervolgens overal doorgevoerd.

Hoe breng je een gesprek in beeld? Ik zag iets abstracts voor me met twee helften, waarin soms de ene kant de overhand heeft en dan weer de ander, vloeiend ingaand op elkaar. Op de cover gebeurt dit met twee kleuren in een wolkige vorm, die ook binnenin het boek steeds terugkomt vóór elk essay. Elk gesprek met andere verhoudingen, maar altijd twee partijen, altijd in het midden een mengeling.

Met de drukker koos ik voor het binnenwerk een zachttaardig papier met een lichte doorschijnendheid. Op de titelpagina van elk essay speelde ik met die eigenschap door de titel op te delen: het ene deel van de letters op de voorkant van de pagina, het andere deel op de achterkant. Het geheel is te lezen doordat je de achterkant een beetje door de voorkant heen ziet. De voorkant is niet te lezen zonder achterkant en andersom, ze hebben elkaar nodig om een geheel te worden. Twee verschillende talen, twee helften en een ongrijpbaar element ertussen

waarin iets moois plaatsvindt. Zo gaat zelfs het papier meedoen in het concept en wordt het boek als object echt speciaal.

Ten slotte dan de illustratoren, de derde stem in de perspectieven. Zij geven een reactie op het gesproken woord met hun beeldtaal. Het is een feest om te zien hoe elk van hen de tekst heeft geïnterpreteerd en op een speelse manier eigen heeft gemaakt. Er zijn hele sferische, indringende illustraties, maar er is hier en daar ook een kwinkslag. Allerlei verschillende technieken passeren de revue. Er valt ontzettend veel te ontdekken aan dit boek. Het is heel rijk, gemaakt met aandacht en bovenal veel liefde.

Over de Illustratie van Juliet:

Alleke Wieringa, voor wie ik de illustraties bij haar essay mocht maken, heeft geprobeerd om via een diertolk met haar hondje te praten. Dat vond ik zo'n guitig gegeven dat ik met veel plezier ben begonnen om het kernidee te verbeelden dat mens en dier minder verschillende wezens zijn dan je zou denken.

Ik besloot collages te maken: een mens opgebouwd uit dieren en een dier opgebouwd uit mensen. Dat was nog niet zo makkelijk want het werd snel te gemaakt, maar uiteindelijk vond ik de manier. Het geheim bleek te zitten in de licht-donkerverhoudingen. Dus begon ik te kijken waar er schaduwen zitten in een gezicht, en waar in een vacht, en bouwde zo mijn beeld op uit suggestie van licht en donker. Er waren veel versies nodig voordat het allemaal klopte en de verbeelding de boel tot een geheel smeedde. Dat is het beste gelukt bij het hondje dat ik maakte van mensfiguurtjes. Ik had een heel klein voorovergebogen meneertje met een wandelstok, dat bleek een perfecte neus te zijn. Zo wordt het een zoekplaatje: je ziet een neus maar als je goed kijkt zie je dat het van meneertje is gemaakt'.

Lybrich Wieringa:

Mijn naam is Lybrich Wieringa samen met Juliet Campfens heb ik zorg gedragen voor de artistieke elementen die kwamen kijken bij het maken van deze feestelijke uitgave. Het is een bijzondere reis om een boek vanaf de eerste letter en potloodschets mee te mogen maken. Het concept van talen en dialogen gaf de illustratoren een mooie basis om vanuit hun eigen verbeelding de essays te interpreteren en verbeelden. Het beeld is op deze manier de derde gesprekspartner. Juliet heeft met haar scherpe oog voor grafisch ontwerp de kern van het boek met beide handen aangepakt en een vormgeving gemaakt die de lezer uitdaagt en uitnodigd zichzelf al lezende te mengen in de gedachten van de schrijvers. Zelf heb ik mijn illustraties de vrijheid gegeven om het verhaal onder het essay te verbeelden. Zo kon ik de verwondering van stilte verbeelden en neem ik de lezer bij de hand door een panorama om te ervaren hoe een vreemde taal je een nieuwe kijk op de wereld kan bieden.

Over de illustratoren: (algemeen tekstje)

De illustraties en vormgeving zijn gemaakt door een verzameling jonge beeldmakers. Tijdens hun laatste jaar aan de Hogeschool voor de Kunsten Utrecht hebben Aida de Jong, Veerle van der Veer, Imke Bogers en Lybrich Wieringa hun atelier opgezet in de culturele broedplaats de Nijverheid in Utrecht. Hier delen ze een knus ingerichte ruimte met veel boeken, grote bureau's een gezamenlijke theepot en zelfs een drukpers. Juliet Campfens (grafische vormgeving & illustratie) werd al snel hun buurvrouw. De nijverheid heet een culturele broedplaats vanwege de samenwerkingen die van nature ontstaan, dit is dan ook terug te zien in het boek waar iedereen op zijn eigen manier heeft bijgedragen aan het maken van een unieke uitgave.

Nieuwsgierig? bekijk meer werk van de makers op hun website:

Aida de Jong: www.aidadejong.com

Veerle van der Veer: www.veerlevanderveer.com

Imke Bogers: www.imkebogers.nl

Juliet Campfens: www.julietcampfens.nl

Lybrich Wieringa: www.lybrich.com